

Zitting 1982–1983

17 965**Wijziging van de Wet inzake de luchtverontreiniging****Nr. 3****MEMORIE VAN TOELICHTING****1. Inleiding**

Sinds de Wet inzake de luchtverontreiniging in 1970 in het Staatsblad is verschenen, is deze wet een aantal malen gewijzigd. Deze wijzigingen betroffen vrijwel uitsluitend aanpassingen die noodzakelijk werden door de totstandkoming van andere wettelijke regelingen (bij voorbeeld Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Wet van 4 juni 1981 tot wijziging van de Hinderwet). Een fundamentele herziening van het in 1970 tot stand gekomen stelsel is niet noodzakelijk gebleken. Evenwel hebben zich sinds 1970 een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Deze betreffen enerzijds het beleid met betrekking tot de bestrijding van de luchtverontreiniging. Anderzijds hebben zij betrekking op het wettelijke instrumentarium dat in het algemeen voor de bestrijding van milieuverontreiniging wordt gehanteerd. Te denken valt aan nieuwe instrumenten zoals opgenomen in de sinds 1970 tot stand gekomen milieuwetgeving, zoals de Wet geluidhinder en de wetten tot wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Hinderwet. Het is thans wenselijk de Wet inzake de luchtverontreiniging op enkele plaatsen aan te vullen en te wijzigen, ten einde uitvoering te kunnen geven aan het nieuwe beleid en om de wet meer in de pas te laten lopen met de andere milieuhygiënische wetten. Het onderhavige ontwerp strekt daartoe.

De eerste aanvulling heeft betrekking op de mogelijkheid luchtkwaliteitsdoelstellingen vast te leggen. Een daartoe strekkend wetsvoorstel is reeds enige malen aangekondigd, onder meer in het SO₂-beleidskaderplan (Tweede Kamer, zitting 1979–1980, 15 834, nrs. 1–2). Hierin is vermeld dat enige daarin opgenomen richtlijnen voor kwaliteitsnormen voor zwaveldioxide (SO₂) een wettelijke basis zullen krijgen.

Voorts is deze regeling noodzakelijk om uitvoering te kunnen geven aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 1980 betreffende grenswaarden en richtwaarden van de luchtkwaliteit voor zwaveldioxide en zwevende deeltjes, 80/779/EEG (Pb. E.G. 1980, L229), hierna te noemen: de EG-richtlijn. De grenswaarden van de EG-richtlijn geven de niveaus voor zwaveldioxide en zwevende deeltjes aan, die ter bescherming van de gezondheid van de mens vanaf 1 april 1983 in principe niet mogen worden overschreden. De richtwaarden geven de niveaus voor zwaveldioxide en zwevende deeltjes aan, waarnaar moet worden gestreefd ter bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu op

langere termijn. Op grond van de EG-richtlijn moeten de lid-staten binnen 24 maanden na de kennisgeving (dd. 18 juli 1980) de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen invoeren om aan het gestelde in de richtlijn te voldoen.

Bijgaand wetsvoorstel legt de basis voor de uitvoering van bovengenoemde EG-richtlijn. De eigenlijke uitvoering van het in de EG-richtlijn bepaalde zal bij algemene maatregel van bestuur geschieden. Naar aanleiding van het commentaar van het Interprovinciaal overleg (IPO) voor milieubeheer van 1 juni 1982 op het concept-wetsontwerp, wordt opgemerkt dat hier derhalve niet nader wordt ingegaan op de inhoud van de EG-richtlijn. Om te bereiken dat deze algemene maatregel van bestuur zo spoedig mogelijk na het van kracht worden van de wetswijziging in werking kan treden, is met de voorbereiding daarvan inmiddels begonnen.

De tweede aanvulling betreft de mogelijkheid regels te stellen ten aanzien van inrichtingen. In het SO₂-beleidskaderplan is opgemerkt dat voor handhaving van het in dat plan besproken uitworpplafond voor SO₂, beheersing van de individuele uitwerpen vereist is. Door de centrale overheid vast te stellen produktnormen en procédé- dan wel uitworpnormen zijn daarvoor, naast de vergunningsvoorschriften, de aangewezen instrumenten. Er is in het plan op gewezen dat om procédé- of uitworpnormen voor inrichtingen te kunnen stellen, wijziging van de Wet inzake de luchtverontreiniging noodzakelijk is. Een dergelijke wijziging zal de wet op dit punt bovendien in overeenstemming doen zijn met recente milieuwetten, met name ook met de Hinderwet zoals deze na wijziging bij de wet van 4 juni 1981 (Stb. 409) luidt. Van deze nieuwe mogelijkheid van normstelling ten aanzien van inrichtingen zal in de eerste plaats gebruik gemaakt worden voor de bestrijding van de uitwerp van luchtverontreinigende stoffen door gebruik van steenkool. Met de voorbereiding van een desbetreffende algemene maatregel van bestuur, waarin regels zullen worden gesteld met betrekking tot zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof, is inmiddels een begin gemaakt. Ook bij deze maatregel wordt gestreefd naar inwerkingtreding zo spoedig mogelijk na het van kracht worden van de wetswijziging. Naar aanleiding van het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne van 7 juni 1982 over het concept-wetsontwerp, wordt opgemerkt dat de gelijktijdige totstandkoming van een algemene maatregel van bestuur van gelijke strekking, gebaseerd op artikel 2a van de Hinderwet, wordt beoogd.

De voorgaande wijzigingen strekken er deels toe handelwijzen die in de praktijk al worden toegepast, te formaliseren. Zo heeft het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer in zijn commentaar opgemerkt dat bijvoorbeeld de advieswaarden van de Gezondheidsraad in de praktijk van de vergunningverlening reeds veelvuldig worden gehanteerd.

De laatste aanvulling tenslotte strekt ertoe dat overtreding van bepaalde artikelen van de wet en van regelen, gesteld bij algemene maatregel van bestuur krachtens bepaalde artikelen van de wet, onder de werking van de Wet op de economische delicten wordt gebracht. Met deze aanvulling wordt uitvoering gegeven aan de toezegging dienaangaande van de toenmalige Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne tijdens een vergadering van de Bijzondere commissie voor coördinatie en opsporing van milieudelicten van de Tweede Kamer, gehouden op 15 juni 1981¹. Daarbij werd aangegeven dat voorlopig, tot aan het moment waarop voor de milieuwetgeving de principiële keuze van de plaats van het strafrechtelijke handhavingssysteem kan worden gedaan, de Wet op de economische delicten voor de milieuwetgeving zal worden toegepast. Deze beleidslijn wordt door de ondergetekende onderschreven.

Ten aanzien van de financiële gevolgen van het wetsontwerp wordt het volgende opgemerkt. Het wetsontwerp heeft geen financiële gevolgen voor de provinciale of gemeentebesturen: uit de onderdelen ervan vloeien voor hen geen nieuwe taken voort. Wel kunnen inrichtingen financiële consequenties ondervinden van de uitvoering van het wetsontwerp. Zo kunnen

¹ Handelingen Tweede Kamer, zitting 1981, UCV 1(1-26).

kwaliteitsdoelstellingen ertoe leiden, dat bepaalde industriële activiteiten op bepaalde plaatsen, bij voorbeeld in of nabij kwetsbare gebieden, niet op de oude voet mogen worden voortgezet. Bij het stellen van kwaliteitsdoelstellingen zullen deze mogelijke economische en financiële gevolgen in overweging worden genomen.

Het wetsontwerp maakt op een aantal plaatsen het stellen van regels bij algemene maatregel van bestuur mogelijk. Het ligt voor de hand dat bij de voorbereiding van deze maatregelen, met toepassing van artikel 88, eerste lid, de ministers wie het mede aangaat, zullen worden betrokken.

2. Doelstellingen voor de luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit kan omschreven worden als de hoedanigheid van de buitenlucht, zowel op leefniveau, dus in de directe omgeving van de mens, als op grotere hoogten. De kwaliteit van de lucht wordt bepaald door de mate waarin verontreinigende stoffen – van natuurlijke oorsprong of als gevolg van menselijk handelen – in de lucht aanwezig zijn. Een zo goed mogelijke kwaliteit van de lucht is van belang met het oog op de bescherming van mensen, dieren, planten (waaronder agrarische producten) en goederen.

De luchtkwaliteit op leefniveau wordt deels bepaald door de uitwerp van luchtverontreinigende stoffen door in Nederland gelegen bronnen, deels door luchtverontreiniging die van buiten ons land wordt aangevoerd. Ten behoeve van de bestrijding van luchtverontreiniging door Nederlandse bronnen staat de overheid een aantal instrumenten ter beschikking. Genoemd kunnen worden: vergunningverlening voor individuele inrichtingen, het stellen van regels (bij algemene maatregel van bestuur) met betrekking tot toestellen, brandstoffen en verontreinigende handelingen, aanwijzing van saneringsgebieden. Verder zijn er financiële instrumenten zoals heffingen en schadevergoedingen.

Ter beperking van de grensoverschrijdende luchtverontreiniging is internationaal overleg nodig. Deze noodzaak is ook in de EG-richtlijn onderkend: artikel 11 voorziet in een overlegprocedure tussen lid-staten bij bepaalde vormen van grensoverschrijdende luchtverontreiniging. Internationaal overleg is ook de aangewezen weg voor het vaststellen van maatregelen met betrekking tot de luchtkwaliteit op grotere hoogten, aangezien alleen door een gecoördineerde actie, waarbij de bronnen in een groot aantal landen worden aangepakt, de luchtkwaliteit op grotere hoogten wezenlijk verbeterd kan worden.

Als het onderhavige ontwerp wet zal zijn geworden, zal de overheid een nieuw wettelijk beleidsinstrument ten dienste staan, te weten het aangeven van luchtkwaliteitsdoelstellingen. Zoals ook in het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne en in het commentaar van het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer is gesteld, moet dit nieuwe instrument worden gezien in samenhang met het geheel van ter beschikking staande instrumenten en daaraan ten grondslag liggende (normatieve) beleidsuitgangspunten. Een voorbeeld van een normatief beleidsuitgangspunt is het standstill-beginsel. In de memorie van toelichting bij de begroting voor 1978 (Tweede Kamer, zitting 1977–1978, 14 800 hoofdstuk XVII, nr. 2) is dit beginsel als volgt verwoord. «Het standstill-beginsel is gericht op het terugdringen van de verontreiniging, enerzijds door een vermindering van de verontreiniging in sterk belaste regio's en/of van milieucomponenten, anderzijds door het zoveel mogelijk behouden van de milieukwaliteit in relatief schone regio's en/of van milieucomponenten». Dit beginsel houdt onder meer in, dat een luchtkwaliteitsdoelstelling niet aldus kan worden verstaan, dat iedere activiteit die niet tot normoverschrijding leidt, kan worden toegestaan. Integendeel opvulling tot de norm is zeer ongewenst, en met betrekking tot iedere afzonderlijke activiteit zal ernaar gestreefd moeten worden dat deze niet meer luchtverontreiniging veroorzaakt dan onvermijdelijk is. Uitgaande van dit beginsel dient tevens te worden voorkomen, zoals ook de Centrale raad voor de milieuhygiëne in zijn advies

opmerkt, dat door het toepassen van een grotere effectieve schoorsteenhoogte – zonder emissiebeperkende maatregelen – een grotere uitworp zou kunnen plaatsvinden, hoewel daardoor geen extra aantasting van de luchtkwaliteit in de naaste omgeving te verwachten zou zijn.

Luchtkwaliteitsdoelstellingen behoren tot de milieuhygiënische normen. Voor een algemene uiteenzetting daarover zij verwezen naar de Nota milieuhygiënische normen 1976, Tweede Kamer, zitting 1976–1977, 14 318, nrs. 1 tot en met 9. In deze nota is kwaliteitsdoelstelling gedefinieerd als het geheel van eisen waaraan een bepaald milieu of gedeelte van een milieu op een gegeven ogenblik, nu of in de toekomst, moet voldoen. Bij deze definitie is in het onderhavige ontwerp aangesloten. Het begrip kwaliteitsdoelstelling heeft dus niet alleen betrekking op eisen waaraan in de toekomst zal moeten worden voldaan, maar ook op eisen waaraan op het moment waarop zij worden gesteld, direct moet worden voldaan.

Kwaliteitsdoelstellingen hebben het karakter van instructienormen. Zij zijn gericht tot overheidsorganen en hebben dientengevolge een minder directe werking dan andere beleidsinstrumenten, zoals emissienormen, produktnormen en vergunningsplicht. De overheidsorganen die luchtkwaliteitsdoelstellingen in acht moeten nemen, zijn niet alleen de overheidsorganen die direct betrokken zijn bij de toepassing van de Wet inzake de luchtverontreiniging (de rijksoverheid en de provincies); kwaliteitsdoelstellingen richten zich eveneens tot andere overheidsorganen, die in het kader van andere wettelijke regelingen de luchtverontreiniging bestrijden. Te denken valt aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in het kader van de Hinderwet en aan de rijksoverheid in het kader van de Kernenergiewet. Al deze overheden moeten de luchtkwaliteitsdoelstellingen bij hun beleid, bij voorbeeld het opstellen van algemene maatregelen van bestuur en het verlenen van vergunningen, in acht nemen.

Dit is op zich zelf niet nieuw. Bij de Wet van 4 juni 1981, Stb. 409, is met het oog op de ruimere werking een wijziging in artikel 54, tweede lid, van de Wet inzake de luchtverontreiniging aangebracht. De formulering «De bij die toepassing» (namelijk van de Wet inzake de luchtverontreiniging) «betrokken overheidsorganen houden rekening met de vastgestelde grenswaarden.» is toen veranderd in: «De betrokken overheidsorganen houden rekening met de vastgestelde grenswaarden.»

Naar aanleiding van het commentaar van het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer wordt opgemerkt dat er in het onderhavige ontwerp van wet van afgezien is voor het realiseren van de luchtkwaliteitsdoelstellingen een systeem van door de diverse overheden vast te stellen luchtkwaliteitsplannen te ontwikkelen. Het onderwerp «plannen in de milieuhygiënische wetgeving» zal namelijk in het kader van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne nog worden gezien. Uiteraard staat het de provincies vrij plannen voor luchtkwaliteit op te stellen zonder dat daarvoor in deze wet een basis wordt gegeven.

Mede naar aanleiding van het commentaar van het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer wordt benadrukt dat luchtkwaliteitsdoelstellingen een zeer verschillende inhoud kunnen hebben. Een luchtkwaliteitsdoelstelling kan bij voorbeeld als inhoud hebben, dat overschrijding van een bepaalde waarde zoveel mogelijk moet worden beperkt. Het tot de overheidsorganen gerichte gebod houdt in dat geval in dat die organen bij hun beleid rekening dienen te houden met de bedoelde waarde, maar dat overschrijding daarvan kan worden aanvaard als handhaving van deze norm niet te verwezenlijken is.

Ook kan de inhoud van een luchtkwaliteitsdoelstelling zijn, dat een bepaalde waarde niet mag worden overschreden. Als voorbeeld daarvan kunnen de grenswaarden van de EG-richtlijn genoemd worden. Als aan een doelstelling een dergelijke inhoud wordt gegeven, heeft dat tot consequentie dat op elk van de overheidsorganen (Rijk, provincies en gemeenten) in principe de verplichting rust er zorg voor te dragen, dat deze

waarde niet wordt overschreden. De handhaving van een zodanige norm is moeilijk door één enkel overheidsorgaan (Rijk, provincie dan wel gemeente) te garanderen, aangezien geen der overheidsorganen het volledig in zijn macht heeft in zijn gebied de kwaliteit van de buitenlucht te beheersen; te denken valt immers aan transport van luchtverontreinigende stoffen vanuit het buitenland en vanuit andere provincies.

Bij transport van luchtverontreinigende stoffen vanuit andere provincies moet bedacht worden, dat de verplichting om te voorkomen dat een bepaalde waarde wordt overschreden, niet alleen geldt voor het overheidsorgaan binnen wiens gebied de waarde wordt overschreden, maar gericht is tot alle overheidsorganen, dus ook tot de provincie(s) van waaruit de verontreinigende stoffen afkomstig zijn: de verantwoordelijkheid is dus gedeeld.

Deze gedeelde verantwoordelijkheid is niets nieuws: in artikel 7, tweede lid, onder b, van het Vergunningenbesluit inrichtingen luchtverontreiniging is gesteld dat in bepaalde gevallen ook gedeputeerde staten van een andere provincie bij de totstandkoming van de beschikking op de aanvraag van een vergunning moeten worden betrokken. Het overheidsorgaan binnen wiens gebied de waarde overschreden wordt of dreigt te worden overschreden, zal ernaar moeten streven dat de overschrijding wordt beëindigd c.q. de dreiging wordt weggenomen. Het kan dan noodzakelijk zijn dat overleg wordt gevoerd over wijziging van het beleid met betrekking tot de luchtverontreiniging, zowel in het vervuilde gebied als in (mede-)vervuilende gebieden. Mede naar aanleiding van het advies van de Raad voor het binnenlands bestuur en het commentaar van het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer is de tweede volzin van artikel 2, eerste lid, opgenomen. Op basis daarvan kunnen ten aanzien van dit overleg regels worden gesteld. In verband met de samenhang met het verspreidingspatroon van een luchtverontreinigende stof dient regeling daarvan telkens te geschieden bij de algemene maatregel van bestuur waarbij luchtkwaliteitsdoelstellingen ten aanzien van die stof worden vastgelegd. Bij een stof met een kleinschalig verspreidingspatroon zal overleg tussen de provincie en de betrokken gemeenten bij voorbeeld het meest zinvol kunnen zijn. Bij een stof met een grootschaliger verspreidingspatroon ligt overleg tussen de betrokken provincies echter meer voor de hand.

Een onderwerp dat in dit overleg – in het geval dat een kwaliteitsdoelstelling zou nopen tot het verminderen van de uitworp van luchtverontreinigende stoffen door inrichtingen – aan de orde zou kunnen komen is de wijze waarop de «saneringslast» over inrichtingen kan worden verdeeld. Ook kan in dit overleg ter sprake komen welke vergunningen, rekening houdend met de daaraan reeds verbonden voorschriften, verscherpt moeten worden en in welke mate dit moet gebeuren. Een overheidsorgaan zou uiteraard tevens op grond van de in het overleg verkregen informatie rekening kunnen houden met het sanerende effect van door andere overheidsorganen in hun gebieden te treffen maatregelen.

Bij regels over dit overleg kan gedacht worden aan het aanwijzen van het overheidsorgaan dat het initiatief tot overleg dient te nemen. Dit tussen betrokken overheidsorganen te voeren overleg over het beleid ten aanzien van luchtverontreiniging kan er onder bepaalde omstandigheden toe leiden, dat gedeputeerde staten van de ene provincie tot verscherping van aan vergunningen verbonden voorschriften moeten overgaan ter bescherming van de luchtkwaliteit in een andere provincie. In de motivering van een daartoe strekkend besluit zal zulks uiteraard tot uitdrukking moeten komen.

Naast interprovinciaal overleg kan het voeren van internationaal overleg in dergelijke situaties noodzakelijk zijn, daar het niet mogelijk is maatregelen te nemen tegen luchtverontreiniging die afkomstig is van buiten het nationale grondgebied. Inzake grensoverschrijdende verontreiniging heeft de toenmalige Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne op 5 juni 1980 een notitie aan de Tweede Kamer aangeboden (Tweede Kamer, zitting

1979–1980, 15 800 hoofdstuk XVII, nr. 68). Daarin werd ten aanzien van internationaal overleg in eerste instantie gekozen voor informatie en consultatieprocedures tussen regionale en lokale overheden aan weerszijden van de landsgrens. De rijksoverheid zou bilateraal overleg en overleg in het kader van internationale organisaties dienen te voeren over zaken die van nationaal belang zijn en over problemen waarvoor overleg tussen lagere overheden niet tot resultaten heeft geleid. De ondergetekende sluit zich daarbij aan. Bilateraal overleg door de rijksoverheid vindt thans met België en West-Duitsland plaats. In dit overleg wordt door Nederland steeds opnieuw aandacht gevraagd voor vraagstukken betreffende de grensoverschrijdende luchtverontreiniging en worden concrete problemen op dit gebied aan de orde gesteld.

Van groot belang voor het onderwerp grensoverschrijdende luchtverontreiniging is het op 13 november 1979 in het kader van de ECE (Economic Committee for Europe) tot stand gekomen Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand. Dit verdrag beoogt de internationale samenwerking te versterken ten einde enerzijds een passend nationaal beleid ter voorkoming en bestrijding van luchtverontreiniging uit te werken en anderzijds door uitwisseling van informatie, overleg, onderzoek en bewaking de in nationaal verband getroffen maatregelen ter bestrijding van luchtverontreiniging te coördineren. Door het verdrag is een politiek forum tot stand gekomen waar vraagstukken met betrekking tot grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand aan de orde gesteld kunnen worden. Het verdrag is goedgekeurd bij Wet van 26 april 1982, Stb. 338.

Over de relatie tussen emissie en immissie wordt het volgende opgemerkt. Vaak zal overschrijding van de kwaliteitsnorm niet geheel aan één bron kunnen worden toegeschreven. Het concentratieniveau ter plaatse – en dus eventuele normoverschrijding – kan het resultaat zijn van diverse, in verschillende gebieden gelegen bronnen. Deze gebieden kunnen zich bovendien zowel binnen als buiten Nederland bevinden. Om te bepalen wat de oorsprong is van luchtverontreiniging die leidt tot overschrijding van een kwaliteitsnorm of wat de toename van de concentratie van een bepaalde stof zal zijn indien er nieuwe luchtverontreinigende bronnen bijkomen, kan gebruik gemaakt worden van modellen. In het rekensysteem luchtverontreiniging, dat in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne door TNO wordt ontwikkeld, is reeds een aantal van dergelijke modellen beschikbaar. Met zulke modellen kan ook geschat worden welke maatregelen effectief kunnen zijn om een bepaalde normoverschrijding te beperken of te voorkomen.

Met nadruk moet worden gesteld dat een nieuwe activiteit niet hoeft te worden tegengehouden omdat deze zou leiden tot normoverschrijding. In plaats daarvan kan het vergunningverlenend gezag immers een oplossing zoeken in een verscherping van de voorschriften van reeds verleende vergunningen in het eigen gebied of door overleg met andere vergunningverleners. De beslissing daarover ligt uiteraard bij het vergunningverlenend gezag.

In de praktijk zal het niet mogelijk zijn met betrekking tot elke stof een kwaliteitsdoelstelling vast te stellen, omdat het bij de problematiek van de luchtverontreiniging gaat om een zeer groot aantal stoffen – bij de emissie-registratie zijn reeds een kleine duizend stoffen of stofgroepen onderscheiden – waarvan in vele gevallen de kennis omtrent effecten op mens en milieu nog zeer gering is. Dit geldt bij voorbeeld voor geurstoffen, waarvoor een kwaliteitsdoelstelling thans nog moeilijk is aan te geven, gezien de problemen om stankhinder objectief te benaderen. Wel zal het gewenst zijn kwaliteitsdoelstellingen vast te stellen met betrekking tot stoffen welke door een groot aantal bronnen over het gehele land worden uitgeworpen en eventueel van buiten de grenzen worden aangevoerd. Het uitsluitend hanteren van andere beleidsinstrumenten kan in deze gevallen onvoldoende zijn. Indien bij voorbeeld voor een bepaalde verontreinigende

stof volstaan zou worden met per inrichting te stellen emissie-eisen, zou door het totaal van deze bronnen toch een onaanvaardbaar niveau van luchtverontreiniging kunnen worden veroorzaakt. Dit neemt uiteraard niet weg dat de primaire verantwoordelijkheid voor het bewaken van de luchtkwaliteit ligt bij de vergunningverlenende instanties (in het kader van de Wet inzake de luchtverontreiniging dus de provincies).

In het verleden is ten behoeve van de vaststelling van kwaliteitsnormen voor de buitenlucht advies aan de Gezondheidsraad gevraagd. In 1967 heeft de toenmalige Staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid aan de voorzitter van de Gezondheidsraad verzocht advies uit te brengen inzake grenswaarden welke in het belang van de gezondheid aan de concentraties van SO₂ in de buitenlucht dienen te worden gesteld. In 1971 werd dit advies uitgebracht (Verslagen en Mededelingen Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne 1971, nr. 22). Daarbij werden tevens grenswaarden voor standaardrook aangegeven. In 1971 is advies gevraagd inzake de vaststelling van grenswaarden voor de volgende stoffen: koolmonoxide, stikstofoxiden, ozon en andere oxydantia (peroxyacetylnitraat), roet, zwevend stof en zwavelzuur, fluoriden, lood, aldehyden, reactieve koolwaterstoffen (etheen) en polycyclische koolwaterstoffen. Voor een aantal van deze stoffen (koolmonoxide, roet, stikstofdioxide en anorganische fluoriden) heeft de Gezondheidsraad inmiddels advieswaarden opgesteld. Het ligt in de bedoeling ook voor deze stoffen kwaliteitsdoelstellingen aan te geven.

Op grond van de Wet inzake de luchtverontreiniging was het tot nu toe in zijn algemeenheid niet mogelijk luchtkwaliteitsdoelstellingen vast te leggen. Uitsluitend «grenswaarden» waarvan overschrijding wordt aangemerkt als ernstige luchtverontreiniging kunnen op grond van artikel 54 worden vastgesteld. Dit artikel is nooit toegepast. In het SO₂-beleidskaderplan is aangekondigd dat artikel 54 gewijzigd zou worden om een wettelijke basis te verkrijgen voor het stellen van luchtkwaliteitsdoelstellingen. Artikel 54 staat echter in hoofdstuk V van de Wet inzake de luchtverontreiniging, dat handelt over voorzieningen in geval van bijzondere omstandigheden. Het voorkomen en beperken van luchtverontreiniging in bijzondere omstandigheden is slechts een onderdeel van het beleid ten aanzien van luchtkwaliteit. Bezien vanuit de systematiek van de Wet inzake de luchtverontreiniging verdient het derhalve de voorkeur artikel 54 te laten vervallen en een nieuw artikel in de wet op te nemen, waardoor het in het algemeen mogelijk wordt luchtkwaliteitsdoelstellingen vast te stellen.

Op grond van artikel 54 dient de Gezondheidsraad – evenals de CRMH – te worden gehoord bij het vaststellen van «grenswaarden». Omdat voor de luchtverontreinigende stoffen waarvoor het in eerste instantie in de bedoeling ligt kwaliteitsdoelstellingen wettelijk vast te leggen, reeds adviezen van de Gezondheidsraad zijn gevraagd – voor een deel zijn deze ook uitgebracht – is bij de voorgestelde regeling voor kwaliteitsdoelstellingen afgezien van het verplicht horen van de Gezondheidsraad. Dit neemt niet weg dat de Gezondheidsraad om advies kan worden gevraagd, bij voorbeeld voor stoffen waarvoor nog geen advies is gevraagd. Naar aanleiding van hetgeen dienaangaande in het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne is gesteld, wordt opgemerkt dat met de Gezondheidsraad en de Centrale raad voor de milieuhygiëne nadere afspraken zullen worden gemaakt omtrent de afbakening van de werkerreinen van de beide raden met betrekking tot de advisering inzake normstelling. Daarbij zal tevens aan de orde komen hoe voor de advisering over effecten op andere objecten dan de mens een duidelijker kader is te scheppen.

De op basis van artikel 2, eerste lid, vast te leggen kwaliteitsdoelstellingen zullen in principe ook gericht zijn op de bescherming van planten, dieren en goederen. In de definitie van verontreinigende stoffen in artikel 1 van de Wet inzake de luchtverontreiniging wordt naast «nadeel voor de gezondheid van de mens of hinder voor de mens» genoemd: «schade aan dieren, planten of goederen». Daaruit blijkt dat de Wet inzake de luchtverontreiniging

ook beoogt dieren, planten en goederen te beschermen. Deze bescherming is noodzakelijk met het oog op het gebruik dat de mens van dieren, planten en goederen maakt (bij voorbeeld door middel van de agrarische productie voor zijn voedselvoorziening). Naast deze op de mens gerichte argumenten moet worden benadrukt dat planten, dieren en goederen op zich zelf ook bescherming tegen nadelige effecten van luchtverontreiniging behoeven.

Bepaalde plantensoorten zijn zeer gevoelig voor luchtverontreiniging. Gebleken is bij voorbeeld dat sommige soorten epifytische (op bomen groeiende) korstmossen zeer gevoelig zijn voor SO_2 : in gebieden met een bepaald verontreinigingsniveau verdwijnen de meest gevoelige soorten. Wegens de zeer langzame groei en verspreiding van korstmossen zijn deze verschijnselen vrijwel onomkeerbaar, een effect dat nog versterkt wordt doordat relatief ongevoelige soorten veelal de plaats in het ecosysteem van de gevoelige soorten zullen innemen. Er zijn voorts duidelijke aanwijzingen dat de afweermechanismen van bomen tegen ziekte en insectenvraat reeds door relatief lage concentraties luchtverontreiniging worden aangetaast.

Dieren zijn over het algemeen veel minder gevoelig voor luchtverontreiniging dan planten. Wel kan de faunasamenstelling in natuurgebieden veranderen door luchtverontreiniging, met name als gevolg van veranderingen in flora en vegetatie. Indirecte effecten op de fauna zowel als de flora zijn te verwachten door wijziging van de chemische samenstelling van de neerslag als gevolg van luchtverontreiniging (bij voorbeeld zure regen door SO_2 en NO_x (stikstofoxiden) en volgprodukten van deze stoffen).

Voor wat betreft schade door luchtverontreiniging aan materialen is vooral de aantasting van onvervangbare monumenten en kunstwerken van groot belang. Vooral metalen en kalksteen (waaronder marmer) worden sterk aangetast door SO_2 , NO_x en volgprodukten. Hetzelfde geldt voor textiel, documenten en boeken. Loodhoudende witte verfstoffen worden zwart door inwerking van waterstofsulfide.

In bepaalde gevallen zullen kwaliteitsdoelstellingen met het oog op bovengenoemde objecten strengere normen moeten inhouden dan welke toereikend zouden zijn voor de bescherming van de gezondheid van de mens. De in het SO_2 -beleidskaderplan genoemde waarden voor de bescherming van de gezondheid van de mens zijn bij voorbeeld ontoereikend voor de bescherming van natuurgebieden. Daarom is in het SO_2 -beleidskaderplan ook een afzonderlijke kwaliteitsdoelstelling voor de bescherming van deze gebieden aangegeven. Artikel 2, derde lid, voorziet dan ook in de mogelijkheid voor bepaalde categorieën van gebieden afzonderlijke kwaliteitsdoelstellingen vast te leggen. Daaronder kunnen natuurgebieden worden begrepen.

Een kwaliteitsdoelstelling is slechts één van de instrumenten die gehanteerd kunnen worden om bepaalde gebieden, waaronder natuurgebieden, tegen luchtverontreiniging te beschermen. Andere instrumenten zijn bij voorbeeld vergunningverlening en planologische maatregelen. Een gecoördineerde toepassing van al deze beleidsinstrumenten is noodzakelijk om de betreffende gebieden optimaal te beschermen.

Dat overheidsorganen in hun beleid rekening houden met waardevolle gebieden is niet nieuw: ook nu wordt bij voorbeeld bij de vergunningverlening rekening gehouden met de kwetsbaarheid van bepaalde gebieden voor luchtverontreiniging.

Ten slotte wordt nog opgemerkt dat een ontwerp voor een algemene maatregel van bestuur krachtens het in te voeren artikel over kwaliteitsdoelstellingen overeenkomstig artikel 88 van de wet zal moeten worden gepubliceerd in de Staatscourant.

3. Normstelling met betrekking tot inrichtingen

Met het onderhavige ontwerp van wet wordt een nieuw artikel in de Wet inzake de luchtverontreiniging geïntroduceerd, dat voor de centrale overheid de mogelijkheid schept voor bepaalde categorieën van inrichtingen,

behorende tot een krachtens artikel 19, eerste of tweede lid, van die wet aangewezen categorie, regels te stellen, zoals ter zake van de uitworp, de aan te brengen voorzieningen of de toe te passen werkwijze. De Hinderwet biedt in artikel 2a een vergelijkbare mogelijkheid. Een uitzondering als opgenomen in het tweede lid van dat artikel, waarin de mogelijkheid wordt geboden categorieën van inrichtingen aan te wijzen, waarvoor geen vergunningplicht geldt, komt in het onderhavige ontwerp niet voor. Waar Hinderwetplichtige bedrijven van een bepaalde categorie zo weinig verschillen dat zo'n categorie in voldoende mate bestreken kan worden door een dergelijke algemene regeling, is dit bij inrichtingen, aangewezen op grond van de Wet inzake de luchtverontreiniging, niet goed mogelijk. De aard en de omvang van de inrichtingen die onder deze wet vallen brengen met zich mee dat naast onderlinge overeenkomsten per categorie, die een algemene regeling wenselijk maken, er zoveel verschillen resten binnen die categorie, dat het noodzakelijk blijft voor deze bedrijven het vergunningver-eiste te laten voortbestaan. Het gaat hier immers veelal om technisch ingewikkelde inrichtingen die onderling meestal grote verschillen vertonen.

Het nieuwe artikel scheidt de mogelijkheid, evenals dat bij de Hinderwet het geval is, om vast te stellen dat tevens voldaan moet worden aan nadere eisen van aan te wijzen overheidsorganen. Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het vergunningverlenend gezag. Echter ook andere instanties, bij voorbeeld van de centrale overheid, kunnen worden aange-wezen. Tegen een beschikking waarbij een nadere eis is gesteld, staat beroep open.

Indien met toepassing van het nieuwe artikel regels worden gesteld, waarin slechts een bovengrens voor emissies wordt vastgesteld of waarin alleen wordt aangegeven welke voorzieningen of procédés tenminste moeten worden aangebracht of toegepast, blijven de vergunningverleners bevoegd om in individuele gevallen in de vergunning strengere eisen te stellen. Als voorbeeld van beweegredenen voor vergunningverleners zulks te doen, kan gedacht worden aan de specifieke luchtkwaliteit of aard en omvang van andere emissies in de betreffende regio. In dit verband wordt gewezen op de analogie met de relatie die bestaat tussen vergunningvoorschriften ter zake van het zwavelgehalte van brandstoffen en de produkteisen in het Besluit zwavelgehalte brandstoffen. Het is wenselijk met het oog op de rechtszekerheid bij het vaststellen van regels op grond van dit nieuwe artikel aan te geven in hoeverre de vergunningverlener in de vergunning-voorschriften van die gestelde regels kan afwijken. De tweede volzin van het eerste lid van artikel 20a voorziet hierin.

Ter verduidelijking van de begrippen «nadere eis» en «strengere eis» wordt het volgende opgemerkt. Bij het stellen van een «nadere eis» worden details van een in zekere mate globaal geformuleerde algemene eis nader ingevuld. Dus wanneer in een algemene maatregel van bestuur de toepassing van stoffilters met bepaalde eigenschappen wordt voorgeschreven, zou in een «nadere eis» kunnen worden vastgesteld welk type filters moet worden toegepast. Bij een «strengere eis» wordt verder gegaan dan waartoe de algemeen geldende eis verplicht. Dus wanneer in een algemene maatregel van bestuur het afvangen van ten minste 95% van het gevormde stof verplicht wordt gesteld, zou de vergunningverlener in de voorschriften bij de vergunning zo nodig een afvangrendement van 99% kunnen voorschrijven.

In geval van vaststelling van normen ten aanzien van inrichtingen zal een overlegprocedure worden gevolgd, die voldoet aan de eisen die in de Nota milieuhygiënische normen 1976, bladzijde 23 (Tweede Kamer 1976-1977, 14318, nr. 2) worden vermeld. Mede naar aanleiding van hetgeen daarom-trent in het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne gesteld, wordt opgemerkt dat overleg met het bedrijfsleven daarbij, in verband met het specifiek technische karakter van eventuele uitvoeringsmaatregelen, voor de hand ligt. Ook lagere overheden zullen bij deze procedure worden betrokken. In ieder geval zullen bestaande luchtkwaliteitsnormen, vastge-stelde emissieplafonds en de relatie tussen emissie en immissie een rol

spelen. Voorts zal waar mogelijk gebruik worden gemaakt van de technische gegevens die zijn verzameld in het Handboek Modelvoorschriften Luchtverontreiniging, dat wordt uitgegeven onder auspiciën van de Stuurgroep Modelvoorschriften Luchtverontreiniging. De vast te stellen algemene maatregelen van bestuur zullen, uiteraard in sterkere mate nog dan het handboek, als effect hebben dat aan gelijke emittenten gelijke verplichtingen worden opgelegd.

Voor een wijziging van een inrichting of van een in de inrichting gebezigde werkwijze, ter voldoening aan bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 20a gestelde eisen, zal geen vergunning nodig zijn. Het doorlopen van de gehele vergunningprocedure voor een dergelijke algemene verplichting heeft geen functie en leidt slechts tot ongewenste vertraging. Volstaan zal kunnen worden met een melding. Artikel 16 van het Vergunningenbesluit zal hiertoe worden aangepast. Bij de toepassing van artikel 2a van de Hinderwet zal worden nagegaan of een overeenkomstige aanvulling van het Hinderbesluit eveneens gewenst is.

Een ontwerp voor een algemene maatregel van bestuur krachtens het in te voeren artikel zal overeenkomstig artikel 88 van de wet gepubliceerd moeten worden in de Nederlandse Staatscourant.

Gevolg gevende aan een suggestie dienaangaande van de Centrale raad voor de milieuhygiëne, wordt opgemerkt dat het de bedoeling is dat, waar mogelijk en wenselijk, uitwerp- en procédénormen ten aanzien van categorieën van inrichtingen gefaseerd zullen worden bijgesteld volgens een daartoe op te stellen plan. In voorkomend geval kan daarbij worden aangegeven op welke termijn, rekening houdend met de stand der techniek, strengere normen zullen gaan gelden voor nieuwe inrichtingen of procédés en na welke periode voor bestaande inrichtingen geldende normen zullen worden verscherpt.

4. Wijziging van de strafbepaling

Door de onderhavige wetswijziging wordt een aantal overtredingen van het bepaalde in of krachtens de Wet inzake de luchtverontreiniging onder de werkingssfeer van de Wet op de economische delicten (Stb. 1950, K 258) gebracht. Hierdoor wordt in de Wet inzake de luchtverontreiniging op dit punt een voorziening ingevoerd, die ook reeds is toegepast in andere milieuwetten, zoals de Hinderwet, de Wet verontreiniging zeewater, de Wet chemische afvalstoffen en de Aftasstoffenwet. Indien schending van een bepaling van de Wet inzake de luchtverontreiniging of van een bepaling in een algemene maatregel van bestuur krachtens deze wet, waarop straf is bedreigd, uitsluitend of vrijwel uitsluitend kan geschieden in het kader van ondernemingsactiviteiten, is de Wet op de economische delicten van toepassing. Hiervan is sprake bij overtreding van de in artikel 92a genoemde artikelen. Deze artikelen hebben betrekking op handelingen die in inrichtingen verricht worden of op verplichtingen met betrekking tot inrichtingen.

Naar aanleiding van hetgeen dienaangaande in het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne is gesteld, wordt opgemerkt dat met straf bedreigde handelingen die ook door particulieren verricht kunnen worden, zoals het overtreden van bevelen en algemene voorschriften van de Commissaris van de Koningin op grond van hoofdstuk V van de wet, niet onder de Wet op de economische delicten zijn gebracht. Daarvoor blijft het strafstelsel van de wet zelf van kracht.

Ten slotte wordt, in verband met suggesties van de Centrale raad voor de milieuhygiëne om te komen tot verder gaande wijzigingen van de strafbepalingen van de Wet inzake de luchtverontreiniging, het volgende opgemerkt. Met bovenstaande wijziging wordt, gevolg gevende aan een eerder gedane toezegging aan de Tweede Kamer, beoogd de Wet inzake de luchtverontreiniging in overeenstemming te brengen met andere milieuwetten. Het is niet de bedoeling nu te komen tot een algehele herziening van het strafstelsel van de Wet inzake de luchtverontreiniging of tot volledige harmonisatie daarvan met andere milieuwetten. De wenselijkheid daarvan zal in een later stadium worden bezien.

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A

Door de wijziging van de omschrijving van «Onze Minister» in artikel 1 van de wet wordt de thans geldende bevoegdheidsverdeling in de wet neergelegd. Met toepassing van artikel 88, eerste lid, van de wet zal de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur worden betrokken bij uitvoeringsbesluiten die hem mede aangaan.

Onderdeel B

Voor een toelichting op het eerste lid van het voorgestelde artikel 2 wordt verwezen naar hetgeen daarover in het algemene deel van deze memorie is opgemerkt. Met betrekking tot het derde lid wordt, in aansluiting op hetgeen daarover in het algemene deel van deze memorie is gesteld, het volgende opgemerkt. Een op grond van het eerste lid vastgestelde kwaliteitsdoelstelling geldt in beginsel voor het hele land. Het kan echter gewenst zijn bij het aangeven van kwaliteitsdoelstellingen te differentiëren naar categorieën van gebieden. Daartoe biedt het derde lid de mogelijkheid. Deze bepaling kan worden toegepast enerzijds om bepaalde categorieën uit te zonderen van de algemeen geldende kwaliteitsdoelstelling en daarvoor een minder strenge doelstelling aan te geven, anderzijds om voor bepaalde categorieën een strengere eis te stellen.

Bij deze laatste mogelijkheid valt bij voorbeeld te denken aan gebieden die bijzondere bescherming verdienen, hetzij ter stabilisering hetzij ter verbetering van de daar heersende luchtkwaliteit. Maar ook voor andere categorieën kan het wenselijk zijn specifieke kwaliteitsdoelstellingen aan te geven. Te denken valt daarbij aan saneringsgebieden.

Het voorgestelde artikel laat vaststelling van kwaliteitsdoelstellingen toe zowel ter voldoening aan de in internationaal verband vastgestelde verplichtingen als uit overwegingen van nationaal beleid. In het eerste geval zal voor de bepaling van een kwaliteitsdoelstelling niet de weg behoeven te worden gevolgd van vaststelling bij algemene maatregel van bestuur, maar zal, evenals bij de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573) het geval is, kunnen worden volstaan met een ministerieel besluit; hiertoe is het vierde lid opgenomen. Ten overvloede moge erop gewezen worden, dat een bij algemene maatregel van bestuur of bij ministerieel besluit vastgestelde kwaliteitsdoelstelling uiteraard slechts betrekking kan hebben op de kwaliteit van de buitenlucht.

Bij de voorgenomen normstelling ten aanzien van zwaveldioxide doet zich de volgende situatie voor. Ingevolge het voorgestelde vierde lid zou uitvoering van de EG-richtlijn bij ministerieel besluit kunnen geschieden, wanneer de waarden van de richtlijn overgenomen zouden worden in een kwaliteitsdoelstelling. Aangezien de Regering echter voornemens is, bij de huidige stand van zaken de (strengere) waarden van het SO₂-beleidskaderplan (1979–1980, nr. 15/834) als uitgangspunt voor kwaliteitsdoelstellingen op dat gebied te nemen, zal de uitvoering geschieden bij algemene maatregel van bestuur. De mogelijkheid tot het stellen van strengere waarden wordt geboden in artikel 5 van de EG-richtlijn.

Onderdeel C

Op grond van het voorgestelde artikel 20a kunnen regels worden gesteld voor aan te wijzen categorieën van inrichtingen. Ten einde duidelijk te laten uitkomen dat daaronder geen inrichtingen kunnen worden gevat, waarvoor het verbod van artikel 20, eerste lid, niet geldt, wordt uitdrukkelijk bepaald dat de regels, krachtens artikel 20a gesteld, slechts kunnen gelden voor inrichtingen die deel uitmaken van de krachtens artikel 19, eerste of tweede lid, aangewezen categorieën; dit houdt in dat weliswaar categorieën op andere wijze aangewezen kunnen worden dan geschied is op grond van

artikel 19, maar dat de regels slechts gelden voor die inrichtingen die ook vallen in een krachtens artikel 19 aangewezen categorie. De categorie van inrichtingen, waarop een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 20a betrekking heeft, kan aldus ruimer of beperkter zijn dan één categorie van inrichtingen, die is aangewezen krachtens artikel 19. Zo zou bij voorbeeld een algemene maatregel van bestuur regels kunnen geven voor inrichtingen voor het laden of lossen van stortgoed en vloeistoffen, waarbij verschillende categorieën, aangewezen krachtens artikel 19, worden bestreken. De regels in een algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 20a zouden echter bij voorbeeld ook beperkt kunnen blijven tot elektriciteitscentrales met een thermisch vermogen boven 500 MW: dit betreft slechts een beperkt aantal inrichtingen uit de categorie «inrichtingen voor het verstoken van fossiele brandstoffen met een thermisch vermogen van 75 MW of meer», genoemd in artikel 1, onder d, van het Inrichtingenbesluit artikel 19, eerste lid, Wet inzake de luchtverontreiniging.

Ten einde dit verband tussen de beide soorten categorieën duidelijk naar voren te doen komen, wordt de begripsbepaling van «inrichting» voor het onderhavige hoofdstuk geplaatst na het nieuwe artikel 20a (in het midden latend of deze begripsbepaling strikt genomen noodzakelijk is).

Onderdeel D

De mogelijkheid de administratieve sanctie van intrekking van de vergunning, neergelegd in artikel 34, toe te passen dient naar de mening van de ondergetekende ook te bestaan indien een krachtens artikel 20a gestelde regel niet wordt nageleefd: zodanig handelen is op één lijn te stellen met de nu reeds in artikel 34, eerste lid, onder a, genoemde gedragingen.

Onderdeel E

In het algemene deel is reeds ingegaan op het laten vervallen van artikel 54. Hier zij opgemerkt dat in de in artikel 54 neergelegde mogelijkheid om «grenswaarden» vast te stellen, waarmee de betrokken overheidsorganen rekening moeten houden, blijft bestaan. Dit was tot nu toe echter slechts mogelijk met betrekking tot ernstige luchtverontreiniging; in het huidige voorstel bestaat die mogelijkheid meer algemeen «in het belang van het voorkomen of beperken van luchtverontreiniging».

Onderdeel F

De wijziging van artikel 72, vijfde lid, is in de eerste plaats noodzakelijk, omdat het nieuwe artikel 20a een nieuwe mogelijkheid tot het stellen van nadere eisen introduceert. Deze wijziging strekt er verder toe de mogelijkheid te bieden, de wijziging van de beroepsinstantie te doen aansluiten bij de in het geding zijnde regeling. Zo ligt het voor de hand om tegen nadere eisen, gesteld op grond van een algemene maatregel van bestuur, in eerste instantie beroep open te stellen op de Minister. Dit zal het geval zijn bij het voorgestelde artikel 20a, tweede lid. Aldus wordt mede aansluiting gevonden bij de mogelijkheid van beroep tegen nadere eisen als bedoeld in artikel 2a, derde lid, van de Hinderwet, zoals die is geregeld in artikel 29a, eerste lid, van die wet. Deze wijziging brengt voorts met zich mee dat ook voor nadere eisen, gebaseerd op artikel 14, de beroepsinstantie kan worden aangewezen, die, gelet op de inhoud van elke algemene maatregel van bestuur, het meest voor de hand ligt. De huidige wet kent naast de mogelijkheid van direct beroep op de Kroon alleen de mogelijkheid beroep op gedeputeerde staten open te stellen; zulks behoeft niet altijd wenselijk te zijn. Indien op grond van artikel 16, vierde lid, een nadere eis wordt gesteld, ligt het voor de hand beroep open te stellen op het vergunningverlenend gezag, dat in de desbetreffende maatregel wordt aangewezen.

Onderdeel H

Aangezien zowel het aangeven van een kwaliteitsdoelstelling op grond van artikel 2 als het stellen van regels op grond van artikel 20a verregaande gevolgen kan hebben, is het wenselijk een zodanige algemene maatregel van bestuur in ontwerp te publiceren. De uitvoering van artikel 20a kan dan geschieden op gelijke wijze als de uitvoering van artikel 2a van de Hinderwet, dat een zelfde materie regelt.

Onderdelen I, J, K, L en M

In verband met het onder het regime van de Wet op de economische delicten brengen van die overtredingen die gezien kunnen worden als economische delicten, daar zij gepleegd zullen worden in het kader van ondernemingsactiviteiten, is het noodzakelijk hoofdstuk XI te wijzigen. Uit de artikelen 91 en 92 worden die bepalingen verwijderd, waarvan overtreding strafbaar wordt gesteld in de Wet op de economische delicten: tot dit laatste doel wordt een nieuw artikel 92a ingevoegd. Om te bepalen of een delict van deze laatste categorie een overtreding dan wel een misdrijf is, wordt aan artikel 93 een tweede lid toegevoegd, waarin hetzelfde criterium wordt gehanteerd als tot dusverre.

Voor de opsporing van economische delicten worden ambtenaren niet, zoals het Interprovinciaal overleg voor milieubeheer blijkens zijn commentaar meent, aangewezen op grond van de wet waarin de strafbare gedragingen zijn omschreven – in dit geval de Wet inzake de luchtverontreiniging – maar op grond van de Wet op de economische delicten. Daarom wordt in artikel 96 de mogelijkheid tot het aanwijzen van opsporingsambtenaren beperkt tot de in de artikelen 91 en 92 strafbaar gestelde feiten. De aanwijzing van opsporingsambtenaren op grond van de Wet op de economische delicten zal te gelegener tijd geschieden. Uiteraard bestaat dan de mogelijkheid dat ambtenaren op grond van beide wetten opsporingsbevoegd zullen zijn.

Artikel II

Om te voorkomen dat de inwerkingtreding van een onderdeel van deze wet (met name het onderdeel «Doelstellingen voor de luchtkwaliteit» in verband met de EG-richtlijn) wordt vertraagd doordat andere onderdelen nog niet in werking kunnen treden, is gekozen voor de mogelijkheid van een gefaseerde inwerkingtreding van de verschillende onderdelen.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius